

Elektroninių patyčių prevencija

Mokykla turi turėti aiškią poziciją patyčių atvejais – tiek vykstančių realioje, tiek virtualioje erdvėje. Tai gali būti apibrėžta mokyklos strategijoje, elgesio taisyklėse ar kituose mokyklos dokumentuose. Tada visiems mokyklos bendruomenės nariams bus aišku, jog patyčios yra nepriimtinas elgesys. O taip pat vykdant prevencinį darbą mokykloje, svarbu šviesti moksleivius apie tinkamą bendravimą bei saugų elgesį elektroninėje erdvėje:

- Supažindinkite mokinius su bendromis saugumo taisyklėmis:
 - a. svarbu atsargiai parinkti prisijungimo/vartojimo slaptažodžius ir nesidalinti jais su kitais;
 - b. reikėtų kruopščiai apgalvoti, kokią informaciją apie save pateikti. Vertėtų vengti skelbti savo asmeninę informaciją (telefono numerį, gyvenamos vietos adresą, mokyimo įstaigą ir t. t.);
 - c. svarbu nepamiršti, kad informacija, kuri platinama elektroninėje erdvėje gali būti prieinama daugeliui žmonių.
- Paašškinkite moksleiviams, kaip susidūrus su elektroninėmis patyčiomis jie galėtų elgtis ir kur kreiptis.
- Kalbėkite su mokiniais apie suaugusiųjų vaidmenį, sprendžiant patyčių situaciją. Kvieskite vaikus dalintis ir pasakoti suaugusiems apie patiriamas patyčias.
- Skatinkite vaikus būti neabejingus bet kokioms stebimoms patyčių apraiškoms ir apie jas informuoti suaugusiuosius.
- Švieskite moksleivių tėvus apie saugumą elektroninėje erdvėje.

Būkite saugūs patys ir padėkite vaikams jaustis saugiai elektroninėje erdvėje!

Naudingos nuorodos:

www.bepatyciu.lt

www.vaikulinija.lt

www.draugiskasinternetas.lt

www.esaugumas.lt

Pagalba vaikams ir paaugliams telefonu **116 111** kasdien nuo 11 iki 21 val. ir internetu www.vaikulinija.lt

www.vaikulinija.lt | www.bepatyciu.lt
www.facebook.com/vaikulinija | www.facebook.com/bepatyciu

Projekto „Saugusis internetas“ partneriai:

ITC

RYŠIŲ
REGULIAVIMO
TARYBA

INHOPE
ins@fe

Lankstinuko leidyba finansuojama Europos Sąjungos programos „Saugusis internetas“ lėšomis.

Elektroninės patyčios.

Švietimo įstaigų darbuotojų vaidmuo

Elektroninės patyčios – tai agresyvus ir tyčinis elgesys, kuriuo siekiama pažeminti, įskaudinti, išgąsdinti kitą (-us). Elektroninės patyčios gali vykti elektroniais laiškais, žinutėmis, pokalbių svetainėse, socialiniuose tinkluose, o taip pat naudojant mobiliuosius telefonus.

Elektroninių patyčių formos:

- *Įžeidinėjamai* virtualioje erdvėje, kai vaikas yra įžeidinamas viešai, kitiems matant ar girdint, ir tai gali sukelti baimės ar gėdos jausmą patyčias patiršančiam vaikui. Pavyzdžiui, socialinio tinklo profilyje yra užrašomi įvairūs keiksmažodžiai, vaikas viešai pravardžiuojamas.
- *Šmeižimas internete*, kai apie vaiką ar jų grupę yra skleidžiami gandai. Pavyzdžiui, mergaitės du savo bendraklasius vadina “pora”, siuntinėja kitiems bendraklasiams žinutes ir elektroninius laiškus apie tai, tokiu būdu skleidamos klaidingą informaciją.
- *Apsimetimas kitu asmeniu* ir kenkimas kito reputacijai. Elektroninėje erdvėje yra lengva išlikti anonimišku ir slėpti savo tapatybę, taip pat galima apsimesti tuo, kuo iš tikrųjų esi. Pavyzdžiui, septintokas norėdamas pajuokauti, apsimitė savo bendraklase ir jos vardu rašo SMS žinutes kitoms klases mergaitėms, pravardžiuodamas jas įvairiais negražiais žodžiais.

- Apgaulės būdu išgaunama asmeninė informacija ir paviešinama kitiems. Tai gali būti asmeninės nuotraukos, video filmukai, prisijungimo duomenys ir kita svarbi vaikui informacija, kuria jis nenori dalintis su kitais.
- Atstūmimas ir nepriėmimas į draugų grupę pokalbių kambariuose, socialiniuose tinkluose ir kt.
- Persekiojimas, kai grasinama kaip nors pakenkti, tarkime, sumušti, arba teigiama, kad vaikas yra paslapčia stebimas.
- Įvairių su vaiku susijusių situacijų filmavimas ir įkėlimas bei platinimas internete. Vaikas gali būti filmuojamas jam nepatogiose situacijose, pavyzdžiui, netinkamai atsakinėjantis pamokoje, prastai atliekantis užduotį kūno kultūros pamokoje, taip pat gali būti filmuojami ir viešinami smurtiniai veiksmai prieš vaiką.

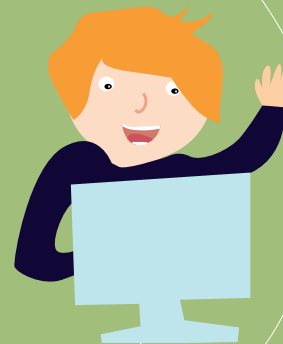

Elektroninės patyčios vyksta 24 valandas per parą, sparčiai plinta ir dažnai būna anoniminės.

- Svarbu, kad mokiniai turėtų galimybę saugiai pranešti apie patiriamas patyčias, nebijodami įstaigos darbuotojų nepriėmimo ar nuvertinimo. Nereagavimas į vaiko žodžius gali kurti atmosferą, jog tyčiojimasis yra normalus elgesys. Netinkamo elgesio ignoravimas mokiniams gali siųsti žinią, kad elektroninės patyčios mokyklos darbuotojų nėra priimanos rimtai.

Jei sužinojote apie elektronines patyčias:

- Įvertinkite grėsmę vaikui, jo sveikatai. Grasinimų ir persekiojimo atveju galima kreiptis į policiją.
- Surinkite informaciją: Ar aišku kas skriaudžia? Kokių būdu? Kiek mokinių įsitraukę? Kiek laiko vyksta? Jeigu yra žinoma, kas skriaudžia, tuomet kokia yra nukentėjusio-skriaudėjo santykių istorija? Kuo daugiau mokyklos darbuotojai turi informacijos, tuo aiškesnis yra veiksmų planas – sunkumai ir nesusipratimai gali atsirasti tuomet, kai situacija nėra išsiaiškinta iki galo.
- Praneškite skriaudėjo ir nukentėjusio vaiko tėvams. Jei nutariama, kad nepakanka pranešti telefonu, tuomet reikėtų inicijuoti atskirus pokalbius su nukentėjusio vaiko ir skriaudėjo tėvais.

- Informuokite patyčias patiriantį vaiką ir jo tėvus apie galimus sprendimo būdus ir organizacijas, į kurias galima kreiptis. Kartais tenka išsaugoti įrodymus (pavyzdžiui, skriaudėjo žinutę, laišką). Elektroninių patyčių įrodymai gali būti saugojami kitiems neprieinamoje vietoje, tarkime, mokyklos darbuotojo kompiuteryje. Išsaugojus įrodymus svarbu pašalinti žalingą, žeminančią informaciją iš viešos kitiems prieinamos elektroninės erdvės. Pavyzdžiui, jeigu prie nuotraukos yra prirašomi žeidžiantys komentarai, pakanka padaryti ekrano nuotrauką („print screen“), o pačius komentarus ištrinti.
- Suteikite elektronines patyčias patyrusiam vaikui galimybę gauti emocinę ar psichologinę pagalbą, pavyzdžiui, pasiūlykite kreiptis į mokykloje dirbantį psichologą.
- Informuokite apie pasekmes už netinkamą elgesį bei taikykite jas skriaudėjui ir jo tėvams.
- Apsaugokite nukentėjusį vaiką nuo galimo skriaudėjo keršto, t.y. aptarkite su vaiku ar jo tėvais mokinio saugumo planą.
- Kalbėkitės su vaikais stebėtojais apie jų vaidmenį elektroninių patyčių situacijose. Kartais elektroninių patyčių atvejus stebi beveik visi klasės vaikai, svarbu su jais pakalbėti, kokia yra jų atsakomybė patyčių situacijose ir kaip jie gali prisidėti prie elektroninių patyčių sustabdymo.